

Energimarknadsrapport olja, gas, kol

Läget på olje-, gas- och kolmarknaderna

Vecka 50, 2015

Elin Akinci
Alexander Meijer
Analysavdelningen

Kontakt: energimarknadsrapport-oljagaskol@energimyndigheten.se

Sammanfattning

Den senaste veckans prisutveckling på den globala råoljemarknaden har styrts av sjunkande priser, till följd av att OPEC:s inte beslutade om ett produktionstak vid deras senaste ministermöte den 4 november. Under måndagens och tisdagens handel sjönk Nordsjöoljan Brent till under 38 dollar per fat och det amerikanska referenspriset WTI till under 36 dollar per fat. Detta är de lägsta prisnivåerna på sju år, då finanskrisen fick priserna att sjunka drastiskt. Priserna såg en viss uppgång under mitten av förra veckan, då den amerikanska energimyndigheten EIA överraskande rapporterade om att lagernivåerna i USA var lägre än förväntade. Brent handlades som resultat av detta då för strax över 40 dollar per fat och WTI för över 37 dollar per fat. De nordamerikanska lagren hade under vecka 49 sjunkit med 3,6 miljoner fat till 485,9 miljoner fat.

I nyheter i korthet rapporterar vi om att:

- Inget beslut om nytt produktionstak vid OPEC:s ministermöte
- Oro över energisamarbetet mellan Turkiet och Ryssland
- Ryssland väntas skjuta upp de planerade exportskattesänkningarna

De europeiska gaspriserna fortsätter att handlas på låga nivåer, då efterfrågan fortsatt är låg till följd av ovanligt mildt väder för säsongen och därmed låg efterfråga för uppvärmning. Det holländska hubbpriset TTF gick ned med 6,1 procent under slutet av förra veckans handel jämfört med veckan innan och det brittiska hubbpriset NBP sjönk med 6,3 procent. Enligt GSE togs det ut sammanlagt 1,9 miljarder kubikmeter gas ur lager på de europeiska hubbarna under förra veckan. Denna nivå var mer eller mindre oförändrad från veckan innan. Europas totala lagernivå är för närvarande 7,6 miljarder kubikmeter, vilket är tio procent lägre än vid samma period förra året.

I nyheter i korthet rapporterar vi om att:

- EU:s regeringschefer planerar att diskutera Nord Stream 2
- Norska Gassco meddelar planerna för underhållsarbete under 2016
- Polen har tagit emot sin första LNG-leverans från Qatar

Den fallande pristrenden för kol höll i sig under de två senaste veckorna och närmade sig rekordlåga nivåer under vecka 50. Vid fredagens handel stängde månadskontraktet för det europeiska referenspriset API2 på 47,35 dollar per ton kol. Det rådande överutbudet fortsätter att pressa de globala kolpriserna. I Europa leder det milda vintervädret både till en minskad efterfrågan genom ett minskat uppvärmningsbehov.

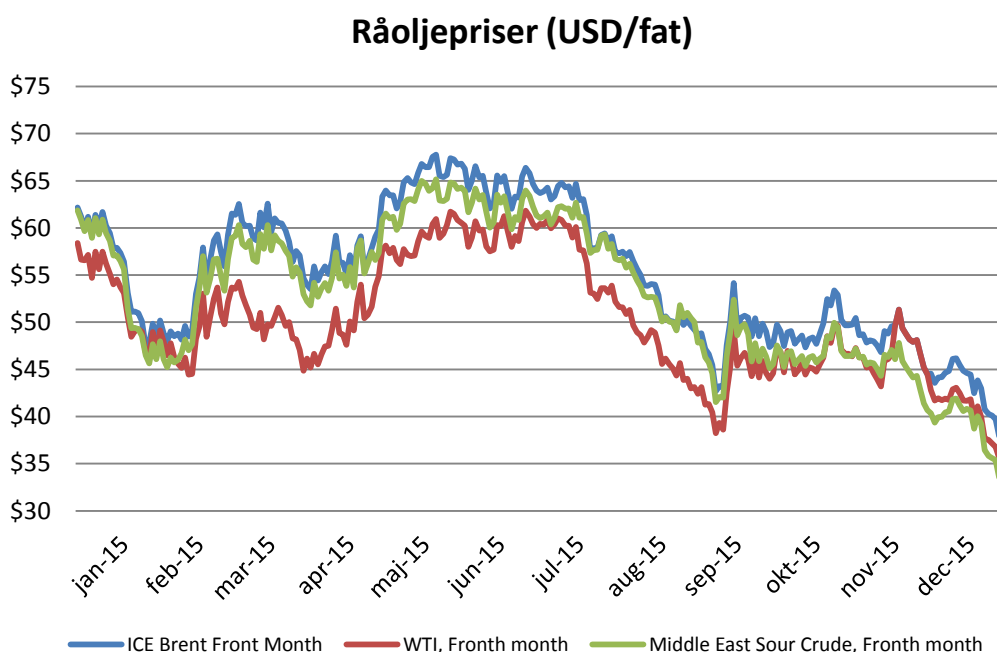
Priset för årets decemberkontrakt på den europeiska utsläppsrättsmarknaden störtök mot slutet av vecka 50, efter att många sålt av inför att kontraktet löper ut måndagen därpå (den 14 december). Vid fredagens stängning låg priset på 8,07 euro per ton koldioxid.

Innehåll

Oljemarknader	3
Nyheter i korthet: Olja	4
Naturgasmarknader	7
Nyheter i korthet: Naturgas	9
Kolmarknader	11
Utsläppsrätter	12

Oljemarknader

Den senaste veckans prisutveckling på den globala råoljemarknaden har styrts av sjunkande priser, till följd av att OPEC:s inte beslutade om ett produktionstak vid deras senaste ministermöte den 4 november (se mer under Nyheter i korthet: Olja). Under måndagens och tisdagens handel sjönk Nordsjöoljan Brent till under 38 dollar per fat och det amerikanska referenspriset WTI till under 36 dollar per fat. Detta är de lägsta prisnivåerna på sju år, då finanskrisen fick priserna att sjunka drastiskt.

Källa: Montel

Priserna såg en viss uppgång under mitten av förra veckan, då den amerikanska energimyndigheten EIA överraskande rapporterade om att lagernivåerna i USA var lägre än förväntade. Brent handlades som resultat av detta då för strax över 40 dollar per fat och WTI för över 37 dollar per fat. De nordamerikanska lagren hade under vecka 49 sjunkit med 3,6 miljoner fat till 485,9 miljoner fat. Lagervolymer i landet fortsätter dock vara de högsta på åtta decennier för den här perioden på året.

Den allmänna stämningen på marknaden präglas av att det är många faktorer som pekar på att priserna kommer att fortsätta hålla sig låga. OPEC rapporterade till exempel den 10 december att deras produktion under november ökat till 31,7 miljoner fat per dag, från 31,5 miljoner fat per dag under oktober. Gruppens gemensamma produktion under november var den högsta sedan mitten av 2012. Samtidigt rapporterade Internationella energirådet, IEA, i sin senaste månadsrapport att de förväntar sig en global efterfrågeminskning under 2016. Enligt rapporten förväntar sig IEA att efterfrågan kommer att sjunka till 1,2 miljoner fat per dag under 2016, jämfört med 1,8 miljoner fat per dag under detta år. Överutbudet på marknaden till följd av att OPEC inte beslutade om en produktionsminskning förväntas av IEA leda till att de globala lagervolymer kommer att stiga till 300 miljoner fat.

Nyheter i korthet: Olja

Inget beslut om nytt produktionstak vid OPEC:s ministermöte

Produktion: OPEC beslutade under sitt ministermöte den 4 december att behålla ”status quo” och beslutade inte om något nytt produktionstak. Irans oljeminister, Bijan Zanganeh, meddelade efter mötet att gruppens oförmåga att besluta om ett gemensamt produktionstak i praktiken innebär att medlemsländerna kommer att producera precis så mycket som de själva vill. Detta innebär med andra ord att det de facto inte finns något produktionstak för tillfället inom OPEC.

Den generella uppfattningen bland marknadsaktörer inför ministermötet var att produktionstaket skulle bibehållas på 30 miljoner fat per dag. Produktionstaket på 30 miljoner fat per dag beslutades i januari 2012 och har sedan dess behållits, även under detta år trots att priserna på råolja sjunkit drastiskt. Den bakomliggande faktorn till beslutet är att OPEC med Saudiarabien i spetsen har valt att försvara sina marknadsandelar istället för att justera sin produktion.

Under en presskonferens efter mötet meddelade OPEC:s generalsekreterare Abdalla el-Badri att gruppen hade valt att inte inkludera något produktionstak, då de hoppas på vidare förhandlingar med enskilda producenter. Badri, tillade att anledningen till att de valt att inte ta med några produktionsbegränsningar berodde på att de vill fortsätta sina förhandlingar med producenter utanför OPEC för att se om de kan nå en gemensam strategi för att hantera den rådande marknadssituationen. En annan anledning till att de drog sig för att sätta ett tak var för att de vill se hur produktionen i Iran kommer att utvecklas framöver.

OPEC:s nästa ministermöte är planerat till den 2 juni, men organisationens nuvarande president Emmanuel Kachikwu meddelade att ett extra möte kan komma att äga rum innan dess.

Iraks oljeminister Adel Abdul-Mahdi menade att även om ett exakt nummer för ett produktionstak inte beslutades på mötet så finns det ett ”virtuellt tak”, då han sade att ”vi alla vet vad varje land har för produktionskapacitet”. Neil Atkinson från analysföretaget Lloyd’s List Intelligence menade att resultatet från mötet inte bör tolkas som att producenterna inom OPEC kommer att producera mer än vad de gör idag. Den gemensamma produktionen har den senaste tiden ändå legat över det tidigare taket på 30 miljoner fat per dag. Han menade även att det endast är Saudiarabien och andra Golfstater som har möjlighet att öka sin nuvarande produktion i dagsläget, vilket de med största sannolikhet inte kommer att göra givet den rådande marknadssituationen. Han sade också att när OPEC träffas igen i juni 2016 så kommer det finnas mer klarhet i hur Irans produktion har och kommer att kunna utvecklas framöver efter att sanktionerna har lyfts, vilket kommer ge bättre underlag för ett eventuellt beslut. Vidare så kommer marknaden också ha mer kännedom kring den okonventionella oljeproduktionen i USA och om priserna har stabiliserats runt 40–50 dollar per fat.

Oro över energisamarbetet mellan Turkiet och Ryssland

Politik/handel: De försämrade politiska relationerna mellan Ryssland och Turkiet har skapat viss oro kring det framtida energisamarbetet mellan de två länderna. Ett försämrat energisamarbete mellan länderna skulle innebära stora ekonomiska förluster för såväl Ryssland som Turkiet.

Efter att Turkiet sköt ned det ryska militärplanet så har det försiggått ett ordkrig mellan de två länderna. Incidenten ägde rum inte långt efter att Ryssland och Turkiet pratat om att tredubbla sina årliga affärer till 100 miljarder dollar under de kommande åren. Frågan är dock om någon av parterna kommer att vilja ge upp dessa långtgående ekonomiska planer till följd av att de politiska relationerna har försämrats.

Än så länge så har varken Turkiet eller Ryssland velat vidta några drastiska åtgärder när det kommer till framtida ekonomiska samarbetsprojekt. Men Ryssland har anklagat Turkiet för att ha tagit del i IS illegala oljehandel. Samtidigt så har Turkiet vägrat att säga att det var fel av dem att skjuta ned det ryska militärplanet, men har beklagat det som hände. Ryssland har utlyst sanktioner mot Turkiet i form av begränsad turism från Ryssland till Turkiet, samt mot import av vissa Turkiska matvaror. Ryssland har även skjutit upp förhandlingarna kring byggandet av gasledningen TurkStream som planeras transportera rysk gas till såväl Turkiet som södra Europa.

När det kommer till olja så har oron i Ryssland ökat för att Turkiet skulle kunna bestämma sig för att begränsa tillgängligheten för fartyg i de turkiska sunden. Ryssland transporterar all sin råolja som går till Medelhavet och Svarta havet via de turkiska sunden. Turkiet kontrollerar såväl Bosporen som Dardanellerna under Montreuxkonventionen, vilket innebär fri rörlighet för civila fartyg i fredstid. Ryska marknadsaktörer har dock sagt att de inte tror Turkiet kommer att bryta det internationella fördraget och förhindra oljefartyg att passera deras sund. Nikolay Tokarev, VD för ryska statliga Transneft, som är dominerande inom rysk oljetransport, sade att han trodde det var högst osannolikt att Turkiet skulle hindra några oljefartyg från att passera sunden, då Turkiet tjänar runt 440 miljoner dollar per år på att låta fartygen passera. Ryssland transporterar årligen runt 110–115 miljoner ton råolja och oljeprodukter från deras hamnar i Svarta havet genom sunden. Detta motsvarar 10 procent av Rysslands totala råoljeexport och 30 procent av den totala oljeproduktsexporten. Utöver detta så transporterar Ryssland 40 miljoner ton råolja per år genom rörledningen Caspian Pipeline Consortium, vilket i huvudsak är kazakisk råolja som transporteras till Novorossiisk. Om en eventuell situation med ”force majeure” skulle uppkomma så menar Transneft att de kan omdirigera sina transporter via andra transportvägar.

Även om det inte verkar troligt att Ryssland skulle bryta sina gaskontraktförbindelser med Turkiet, då Turkiet utgör deras näst största marknad efter Tyskland, så har Turkiet de senaste två veckorna intensifierat sina samtal med Azerbajdzjan kring byggandet av rörledningen TANAP. Rörledningen planeras transportera 31 miljarder kubikmeter gas per år från det stora azeriska gasfältet Shah Deniz i Kaspiska havet. Turkiet har även undertecknat ett LNG-avtal med Qatar.

Ryssland väntas skjuta upp de planerade exportskattesänkningarna

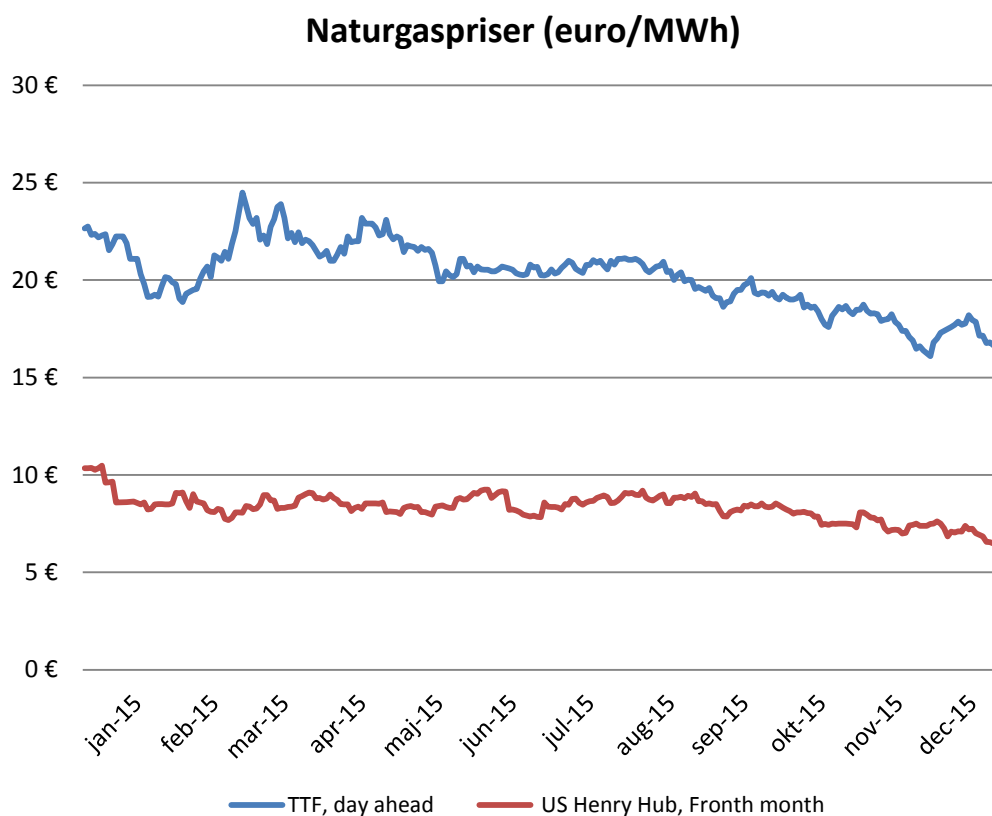
Politik/export: Det ryska energidepartementet överväger att skjuta på den planerade skattesänkningen på råoljeexport med 30 procent till 2018, eftersom regeringen ser ett behov av att minimera effekterna av de låga råoljepriserna på landets statsbudget.

Skattesänkningen var planerad till nästa år, men departementet överväger nu att sänka skatten till först 36 procent under 2017, för att sedan nå 30 procent under 2018. Marginalexportskatten var tänkt att minska till 36 procent under 2016 från den nuvarande nivån på 42 procent, för att sedan minskas ytterligare till 30 procent under 2017. Efter att de globala råoljepriserna sjunkit drastiskt beslutade den ryska regeringen tidigare i år att frysa exportskatten på de nuvarande nivåerna för 2016 och sedan återgå till den ursprungliga planen under 2017. Det faktum att regeringen frös exportskatten under året har inneburit ett tillskott på runt 2,9 miljarder dollar till statsbudgeten.

Den ryska statsbudgeten förväntas bli ansträngd under det kommande året som följd av de låga råoljepriserna. Detta eftersom statskassan väntas stå för större förluster än de nationella oljeproducenterna som ett resultat av flexibla skattesatser. Rysslands ekonomi förväntas sjunka med 3,7 procent under innevarande årets fjärde kvartal för att sedan återhämta sig med runt 0,7 procent under hela 2016, meddelade Rysslands finansminister Alexei Ulyukaev.

Naturgasmarknader

De europeiska gaspriserna fortsätter att handlas på låga nivåer, då efterfrågan fortsatt är låg till följd av ovanligt mildt väder för säsongen och därmed låg efterfråga för uppvärmning. Det holländska hubbpriset TTF gick ned med 6,1 procent under slutet av förra veckans handel jämfört med veckan innan och det brittiska hubbpriset NBP sjönk med 6,3 procent.

Källa: Montel

Väderprognoserna indikerar att de kommande två veckorna också väntas bli milda, så efterfrågan förväntas inte heller då ge stöd åt de europeiska hubbpriserna. Samtidigt fortsätter utbudet att vara starkt på den europeiska marknaden och de ryska leveranserna till Europa ökade med ytterligare 0,11 miljarder kubikmeter under förra veckan jämfört med veckan innan. De norska leveranserna steg också, med 50 miljoner kubikmeter i jämförelse med veckan innan. LNG-leveranserna till nordvästra Europa kommer också de vara relativt starka under den kommande veckan, med en ökning på 0,29 miljarder kubikmeter mot samma period förra året.

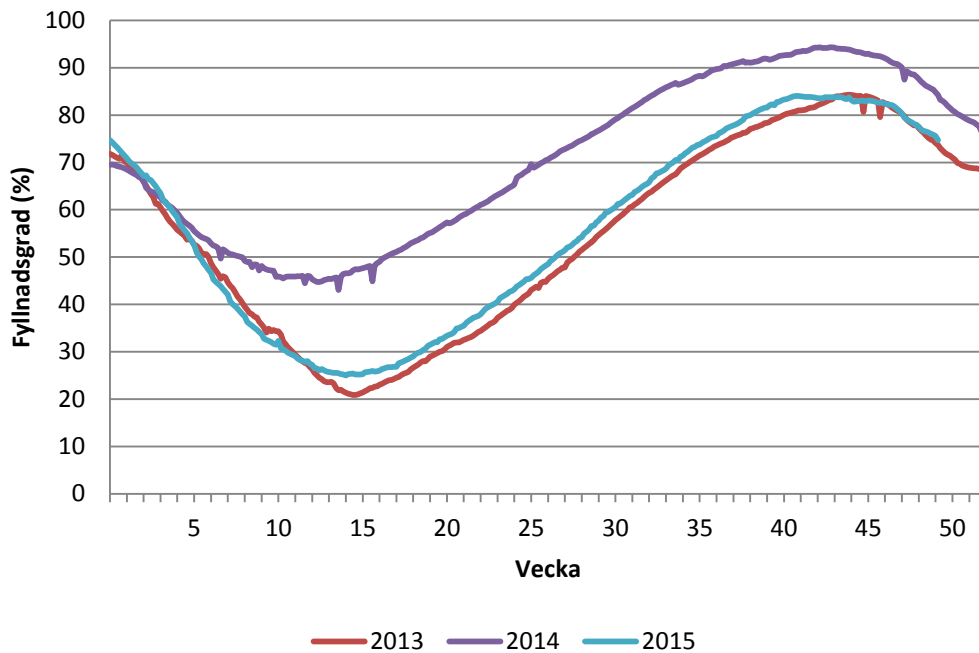

Enligt GSE togs det ut sammanlagt 1,9 miljarder kubikmeter gas ur lager på de europeiska hubbarna under förra veckan. Denna nivå var mer eller mindre oförändrad från veckan innan. Europas totala lagernivå är för närvarande 7,6 miljarder kubikmeter, vilket är tio procent lägre än vid samma period förra året.

Ukraina tog ut runt 500 miljoner kubikmeter gas ur lager förra veckan, vilket kan jämföras med 270 miljoner kubikmeter veckan innan. Ukrainas totala lagernivå uppgår till 15,23 miljarder kubikmeter.

Runt 600 miljoner kubikmeter LNG injicerades i lager under förra veckan och de europeiska LNG-lagernivåerna ligger för tillfället på 2 miljarder kubikmeter, vilket är 28 procent lägre än vid samma period förra året.

Fyllnadsgrad i europeiska gaslager

Källa: GSE minus strategiska lagervolymer

Nyheter i korthet: Naturgas

EU:s regeringschefer planerar att diskutera Nord Stream 2

Policy/infrastruktur: EU:s regeringschefer planerar enligt källor att inom kort diskutera gasledningsprojektet Nord Stream 2, som syftar till att fördubbla Nord Streams kapacitet mellan Ryssland och Tyskland genom att bygga ut det med ytterligare två rörledningar. Diskussionen är planerad att hållas på torsdag och fredag under ett möte med europeiska rådet.

Det finns ett antal medlemsstater som är motståndare till en utbyggnad av Nord Stream. Argumenten mot utbyggnaden är bland annat att Europa behöver diversifiera sin gasimport och minska beroendet av rysk import. Motståndarna menar också att en utbyggnad av Nord Stream ger Ryssland större möjligheter att stänga av sina gasleveranser till Ukraina. Men enligt ett utkast som har skickats ut till delegaten inför mötet, så är en slutsats att ny infrastruktur bör vara helt i linje med målen som energiunionen har satt upp, såsom minskat energiberoende samt diversifiering av leverantörer, källor och transportvägar. Även om slutsatserna inte nämner Nord Stream 2 vid namn, så har källor meddelat att detta lagts till på agendan för mötet i efterhand, då mötet sedan tidigare har planerats att domineras av frågor rörande migration, terrorism och Storbritanniens folkomröstning om EU-medlemskap.

Ryska Gazprom meddelade i juni att de kommit överens med sina europeiska handelspartners att investera i ytterligare två ledningar i Nord Stream, vilket kommer att öka exportkapaciteten med 55 miljarder kubikmeter till slutet av 2019. Gazprom innehar 50 procent i Nord Stream 2, medan resterande andelar innehas av Engie, Eon, Wintershall, OMV och Shell.

Flera medlemstater i östra Europa har uttryckt sina farhågor kring det planerade projektet i ett brev till EU-kommissionärer. Polen har även offentligt uttryckt sitt motstånd.

Norska Gassco meddelar planerna för underhållsarbete under 2016

Produktion: Norska Gassco meddelade i förra veckan deras underhållsarbetschema för deras gastillgångar på den norska kontinentalsockeln för 2016, vilket inkluderar gasfält, bearbetningsanläggningar samt gasterminaler.

Enligt underhållsarbetschemat kommer den totala produktionsstörningen att vara 3 miljarder kubikmeter (motsvarande 34 procent) lägre än detta år, under sommarperioden från april till september. Den planerade produktionsstörningen till följd av underhållsarbete väntas vara ännu lägre under andra kvartalet av 2016, då 4,5 miljarder kubikmeter (motsvarande 65 procent) lägre produktionsstörning väntas enligt planeringen.

Det tredje kvartalet av 2016 planeras dock få 1,4 miljarder kubikmeter högre produktionsstörning än för samma period detta år. Det är framför allt under september som underhållsarbetet kommer att vara som mest intensivt och

produktionsstörningen förväntas då vara 1,8 miljarder kubikmeter högre än vid samma period detta år.

Den förväntade produktionsökningen, till följd av minskat underhållsarbete under framför allt april till juli, kan komma att påverka de europeiska hubbpriserna eftersom marknaden kan komma att se ett större utbud. Å andra sidan så förväntas produktionen minska mot slutet av sommaren, främst i september, till följd av att underhållsarbetet intensifieras. Det planerade underhållsarbetet för nästa år skiljer sig från nuvarande års schema, då underhållsarbetet detta år var som mest intensivt under andra kvartalet, för att sedan lättas upp under tredje kvartalet.

Polen har tagit emot sin första LNG-leverans från Qatar

LNG: Polens LNG-terminal i hamnen Swinoujscie tog i fredags emot sin första LNG-leverans från Qatar. Polish LNG, som är det företag som hade det övergripande ansvaret för byggande av LNG-terminalen, rapporterade live från hamnen när LNG-fartyget Al Nuaman från Qatar anlände.

Fartyget hade en leverans på 210 000 kubikmeter gas, vilket ska användas för att tekniskt starta upp terminalen. Terminalen förväntas vara i full funktion till maj 2016. Nästa leverans från Qatar väntas anlända under andra kvartalet nästa år.

Polens största naturgasproducent, PGNiG, undertecknade ett långtidskontrakt på 20 år med Qatargas under 2009, vilket inkluderade en import på upp till 1,5 miljarder kubikmeter per år. Polen har länge velat diversifiera sin gasimport och minska sitt ryska importberoende och en strategi har bland annat varit göra detta genom import av LNG.

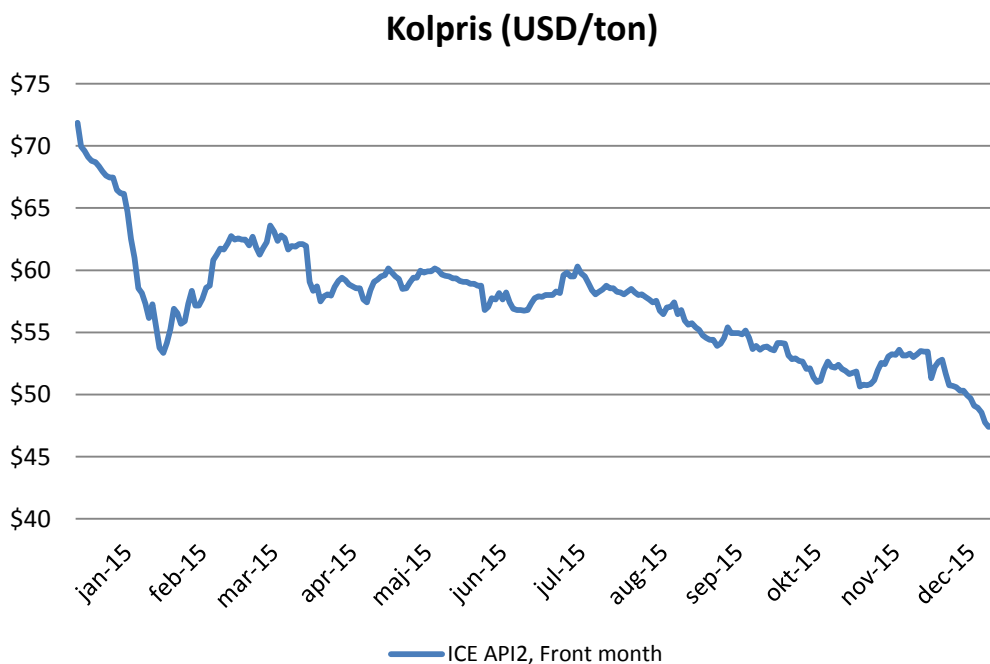
LNG-terminalen har en importkapacitet på 5 miljarder kubikmeter per år, men byggandet av terminalen är nästan två år försenat. Förseningen beror på en dispyt mellan italienska Saipem, som ledde det konsortium som byggde terminalen, och de polska myndigheterna som ansvarade för den tekniska övervakningen och investeringarna i projektet.

Kolmarknader

Den fallande pristrenden för kol höll i sig under de två senaste veckorna och närmade sig rekordlåga nivåer under vecka 50. Vid fredagens handel stängde månadskontraktet för det europeiska referenspriset API2 på 47,35 dollar per ton kol.

Det rådande överutbudet fortsätter att pressa de globala kolpriserna. I Europa leder det milda vintervädret både till en minskad efterfrågan genom ett minskat uppvärmningsbehov. Samtidigt underlättar mildt vinterväder för rysk kolproduktion och transport, som annars kan få problem med kyla så här års, att hålla fortsatt höga exportnivåer till europa. Något som har satt ytterligare press på priset de senaste veckorna är att Colombias största koltransportör Fenco fick förbudet mot järnvägstransporter under nattetid upphävt, vilket väntas leda till en ökning av landets kolexport

USA:s kolexport för oktober uppges ha varit 27 procent lägre än samma månad förra året. De låga priserna har gjort det svårt för kol från USA att konkurrera om marknadsdelar mot kol från Ryssland och Colombia, vilka har lägre produktionskostnader. De låga kolpriserna har slagit hårt mot kolproducenter världen över, där till exempel Glencore rapporterar att företagets kolproduktion blir 6-9 procent lägre än förra året till följd av de låga priserna.

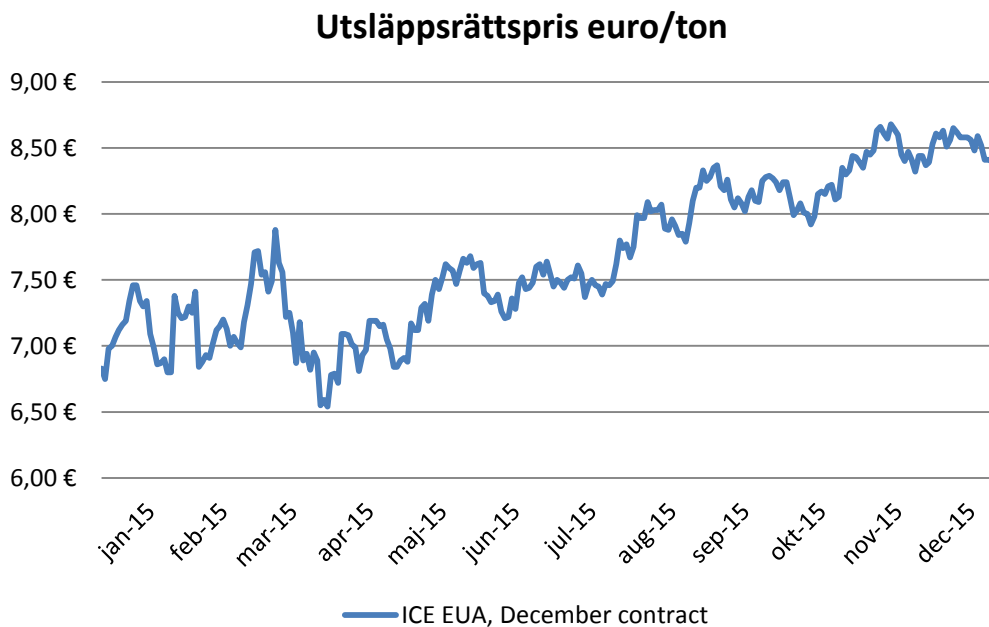

Källa: Montel

Utsläppsrätter

Priset för årets decemberkontrakt på den europeiska utsläppsrättsmarknaden störtök mot slutet av vecka 50, efter att många sålt av inför att kontraktet löper ut måndagen därpå (den 14 december). Vid fredagens stängning låg priset på 8,07 euro per ton koldioxid.

Vissa analytiker menade att prisfallet var väntat, med tanke på den senaste tidens indikationer om en försvagning i Kinas ekonomi, vilket kan väntas minska industriproduktionen av exportvaror i Europa och därmed efterfrågan på utsläppsrätter. Den milda vintern som påverkar också genom ett mindre uppvärmningsbehov än väntat, vilket också innebär mindre el- och värmeproduktion med fossila bränslen.

Källa: Montel